

Actualitat.....



Petita guia per a verdaguerians novells

Núria Munné
Llicenciada en filologia catalana

Una bona manera de descobrir Verdaguer és llegir la novel·la d'Isabel-Clara Simó *El mossèn* (Ed. 62, 1993). Així és, almenys, com em va captivar a mi. Tot i que es tracta d'una obra de ficció, les llicències literàries de l'autora sumen més que no pas resten a l'hora d'acostar la figura del poeta al lector. El llibre, que d'entrada pot semblar la simple novellització d'una vida amb una història ja per si mateixa prou atractiva, parteix d'un coneixement exhaustiu per part de l'autora sobre els estudis verdaguerians. D'altra banda, la visió idealitzada que n'han donat molts dels seus biògrafs és una raó de més per iniciar-nos sense recança amb una obra de ficció.

La biografia més rigorosa i fiable de Verdaguer és sens dubte l'obra de Ricard Torrents *Verdaguer: poeta per a un poble* (Eumo, 1995). Aquesta és, de molt, la que hem de considerar la biografia de referència. El llibre de Torrents té el mèrit de lligar vida i obra amb molta eficàcia, i aporta tot un seguit de dades que si són importants per als estudiosos són curioses per al lector inquiet. A més, la biografia es clou amb un annex titulat *Per a estudiar la vida i l'obra de Verdaguer*, que actua com un utilíssim estat de la qüestió. L'aparició d'aquesta biografia, que ressegueix la vida de Verdaguer a partir d'alguns dels seus textos més significatius, va acabar, com deiem, amb les imprecisions i la tendència a la mitificació que havia caracteritzat la majoria de les biografies precedents: la de Valeri Serra i Boldú (*Biografia de mossèn Jacinto Verdaguer*, Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, 1924), la de Joan Torrent i Fàbregas (*Jacint Verdaguer. Resum biogràfic*, Barcino, 1952), la de Josep Miracle (*Verdaguer, amb la lira i el calze*, Aymà Editors, 1952), o la de Sebastià Juan Arbó (*Verdaguer. El poeta. El sacerdot. El món*, Aedos, 1952).

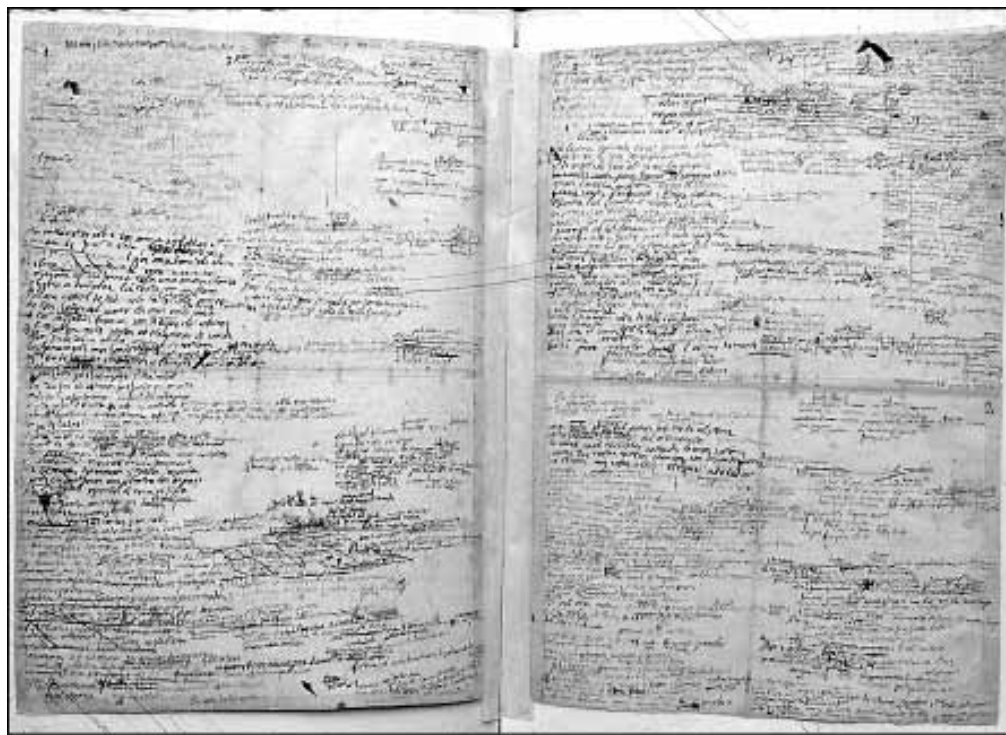
Cal tenir present que va ser a partir dels anys 60 que, gràcies a la tasca investigadora d'entesos com Josep M. de Casacuberta o Joaquim Molas, els estudis sobre Verdaguer van prendre força i van aparèixer autèntics tresors documentals per a l'estudi rigorós del poeta, la majoria dels quals estan publicats a *Biblioteca Verdagueriana. Textos. Documents. Estudis*. (Barcino) La biografia de Torrents es pot complementar amb una altra obra seva important, *Verdaguer:*

estudis i aproximacions (Eumo, 1995), aquesta sí, ja més destinada als estudiosos.

Una altra obra molt recomanable d'abast divulgatiu és *Jacint Verdaguer. Història, crítica i poesia*, d'Isidor Cònsul (Edicions del Mall, 1986). Tot i que esdevé superficial si es volen estudiar aspectes concrets de l'obra de Verdaguer, és un bon llibre per veure com ha anat evolucionant la visió dels especialistes sobre la seva figura i obra. També podem posar en un hipotètic recorregut d'introducció a Verdaguer el llibre de Josep Maria de Sagarra *Verdaguer, poeta de Catalunya* (Aymà, 1968). Sagarra, que balla entre la fascinació pel poeta i l'admiració per l'home, ens en dona la seva visió personal amb la

de la mort de Verdaguer, Narcís Garolera ha estat, d'entre tots els especialistes, el més prolífic de tots. En bona part, a ell li devem l'impuls que han rebut les edicions crítiques verdaguerianes. Les que ha tret de *Pàtria* (Edicions de 1984), *En defensa pròpia* (Tusquets) –en què aporta textos inèdits– i *L'Atlàntida* (Quaderns Crema) segueixen la bona línia que va iniciar amb estudis *Sobre Verdaguer. Biografia. Literatura, llengua* (Empúries, 1996), que aplega quinze estudis apareguts al llarg dels darrers deu anys, en diverses publicacions especialitzades.

En el camp més divulgatiu val la pena destacar *Verdaguer. Vida, passió i mort*, de Joan Castellar-Gassol (Edicions de 1984). Jugant la carta de les anècdotes quotidianes, Castellar-Gassol repassa l'últim i polèmic tram de la vida de Verdaguer amb una obra



L'enrevesada llibreta d'apunts de Verdaguer oberta de bat a bat

seva prosa fresca i relaxada. Una obra, en definitiva, de poeta a poeta i d'un pes més aviat simbòlic.

Una bona panoràmica històrica que no perdi de vista l'autor de *Canigó* la podem trobar en l'obra de Manuel de Montoliu *La Renaixença i els Jocs Florals. Verdaguer* (Alpha, 1962). Tot i que ja queda un pèl enllà, el llibre està escrit amb una prosa excel·lent i sempre el podem complementar amb estudis històrics sobre la Catalunya del segle XIX, com ara el *Barcelona a mitjan de segle XIX*, de Josep Benet (Curial, 1976), *Les arrels populars del catalanisme*, de Josep Termes (Ed. 62, 1990), i el brillant *La cultura del catalanisme*, de Joan Lluís Marfany (Empúries, 1995).

Pel que fa a les novetats editorials que ha suscitat el centenari

de lectura fàcil i digestiva. També en la línia divulgativa, l'antologia d'Isidor Cònsul *Els bords de l'Arpa* (Proa) és un bon llibre per començar a llegir Verdaguer, pas a pas i sense presses. Pensada com una eina de treball escolar, el llibre de Cònsul ubica els textos cabdals de Verdaguer en les coordenades biogràfiques, històriques i literàries pertinents.

Per al públic infantil hi ha la *Petita història de Jacint Verdaguer* (Proa), il·lustrat per la inefable Pilarín Bayès i amb text de Maria Carme Rosés. Al maig s'hi afegirà el llibre *Jacint Verdaguer, l'home que creava mons*, de Maria Carme Bernal i Carme Rubio (Eumo). El centenari, doncs, no ens deixa cap excusa per no apropar-nos a Verdaguer.

VERDAGUER XXI

■ **Totes les rondalles** (3a edició). Jacint Verdaguer. Edició i pròleg a cura d'Andreu Bosch i Rodered. Editorial Proa. Barcelona, 2002. Núm pàgines: 192

■ **Verdaguer. Vida, passió i mort**. Joan Castellar-Gassol. Edicions de 1984. Barcelona, 2002. Núm pàgines: 158

■ **Sant Francesc**. Jacint Verdaguer. Obra Completa. Edició crítica a cura d'Isidor Cònsul. Eumo Editorial. Barcelona, 2001. Núm pàgines: 384

■ **Els bords de l'arpa. Antologia de Jacint Verdaguer**. Jacint Verdaguer. Tria, notes i presentació a cura d'Isidor Cònsul. Proa / Enciclopèdia Catalana. Barcelona, 2001. Núm pàgines: 295

■ **Jacint Verdaguer / Joan Maragall. Joc de miralls**. Edició crítica a cura d'Isidor Cònsul. Enciclopèdia Catalana / Diputació de Barcelona. Barcelona, 2002. Núm. de pàgines: dos volums, un de 170 pàgines i un altre de 174

■ **En defensa pròpia**. Jacint Verdaguer. Edició de Narcís Garolera. Tusquets. Barcelona, 2002 (3a reimpressió març 2002). Núm. pàgines: 188

■ **L'Atlàntida**. Jacint Verdaguer. Edició de Narcís Garolera. Quaderns Crema. Barcelona, 2002. Núm. pàgines: 198

■ **Canigó**. Jacint Verdaguer. Adaptació d'Artur Martorell. Il·lustracions de Carme Peris. Proa. Barcelona, 2002 (quarta reimpressió). Núm. pàgines: 95

■ **Petita història de Jacint Verdaguer**. Text de M. Carme Rosés i Pou. Il·lustracions de Pilarín Bayés. Editorial Mediterrània. Barcelona, 2002 (3a edició). Núm. pàgines: 18

■ **Verdaguerianes ('Sobre el pit', 'Entre lliris' i 'Cançó del rossinyol')**. Jacint Verdaguer. Música de Francesc Vila. Dinsic Publicacions Musicals. Barcelona, 2002. Núm. pàgines: 16

TÍTOLS EN PREPARACIÓ

■ **Pàtria**. Jacint Verdaguer. Obra Completa. A cura de Ramon Pinyol. Editorial: Eumo Editorial. Data d'aparició: maig 2002

■ Jacint Verdaguer, l'home que creava mons. M. Carme Bernal i Carme Rubio. Eumo Editorial. Data d'aparició: maig del 2002.

■ **De Canigó a l'Aneto**. Jacint Verdaguer, Narcís Garolera i Curt Wittlin. Pagès Editors. Data d'aparició: maig/juny del 2002. Núm. pàgines: 200 (aprox.)

■ **El meu Verdaguer (títol provisional)**. Josep Maria de Sagarra. La Campana. Barcelona, 2002

■ **Canigó**. Jacint Verdaguer. A cura de Llorenç Soldevila. Proa. Data d'aparició: juny 2002. Núm pàgines: unes 300

■ **Antologia**. Jacint Verdaguer. Edició crítica a cura de Joan Vilamala. Barcanova. Data d'aparició: setembre 2002. Núm pàgines: 180 (aprox.)

■ **L'Atlàntida**. Jacint Verdaguer. A cura de Pere Farrés. Eumo Editorial. Jacint Verdaguer. Obra Completa. Data d'aparició: octubre 2002